

Vergaderjaar 2013–2014

33 874

EU-voorstel: Mededeling radicalisering tot terrorisme en gewelddadig extremisme voorkomen COM(2013)941¹

C

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 25 april 2014

De vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad² heeft in haar vergadering van 4 februari 2014 de mededeling van de Europese Commissie inzake het voorkomen van radicalisering tot terrorisme en gewelddadig extremisme³ besproken.

Naar aanleiding hiervan heeft zij de Minister van Veiligheid en Justitie op 14 februari 2014 een brief gestuurd.

De Minister heeft op 25 april 2014 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad, Van Dooren

¹ Zie dossier E140002 op www.europapoot.nl.

² Samenstelling:

Holdijk (SGP), G.J. de Graaf (VVD), Slagter-Roukema (SP), Franken (CDA), Witteveen (PvdA), Nagel (50PLUS), Ruers (SP), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Strik (GL), Lokin-Sassen (CDA), Scholten (D66), Th. de Graaf (D66), De Boer (GL), De Lange (OSF), Ter Horst (PvdA) (*voorzitter*), Beckers (VVD), Beuving (PvdA), Schrijver (PvdA), M. de Graaff (PVV) (*vice-voorzitter*), Reynaers (PVV), Popken (PVV), Huijbregt-Schiedon (VVD), Swagerman (VVD), Gerkens (SP)

³ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Radicalisering tot terrorisme en gewelddadig extremisme voorkomen: naar een krachtiger beleidsantwoord van de EU, COM(2013)941, zie ook Edossier met nummer E140002 op www.europapoot.nl.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL / JBZ-RAAD

Aan de Minister van Veiligheid en Justitie

Den Haag, 14 februari 2014

De vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad (I&A/JBZ) heeft in haar vergadering van 4 februari 2014 de mededeling van de Europese Commissie inzake het voorkomen van radicalisering tot terrorisme en gewelddadig extremisme⁴ besproken.

De commissie I&A/JBZ wenst de regering in kennis te stellen van de brief die zij heden aan de Commissie heeft verzonden in het kader van de politieke dialoog, met vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de **SP**. De brief is als bijlage aangehecht.

De leden van de **PvdA**-fractie, gesteund door de leden van de **VVD**-fractie, hebben voorts nog enkele vragen aan de regering inzake de Commissiemededeling. Deze leden hebben met belangstelling kennisgenomen van het initiatief van de Europese Commissie om de lidstaten op te roepen een nationale strategie te ontwikkelen om radicalisering tegen te gaan en daarbij met elkaar in Europees verband en zelfs daarbuiten samenwerking te zoeken. Vooral de onderdelen 4, 5 en 6 van de mededeling hebben een grote urgentie. Opleiding van beroepskrachten die radicalisering kunnen voorkomen, uitstapstrategieën voor mensen die met extremisme willen breken en samenwerking zoeken om online propaganda van radicaal gedachtegoed aan te pakken, zijn ook bij uitstek onderwerpen waar de Nederlandse overheden al mee bezig zijn en waar dus een constructieve bijdrage aan de Europese strategie tot de mogelijkheden behoort. Onderschrijft de regering deze constatering? Kan de regering daarnaast aangeven welke maatregelen zij in voorbereiding heeft op deze drie onderwerpen en in hoeverre daarvoor contact wordt gezocht met de andere lidstaten en het EU-netwerk?

De commissie verneemt graag binnen vier weken antwoord op de gestelde vragen.

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad,
G. ter Horst

⁴ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Radicalisering tot terrorisme en gewelddadig extremisme voorkomen: naar een krachtiger beleidsantwoord van de EU, COM(2013)941, zie ook Edossier met nummer E140002 op www.europapoort.nl.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 april 2014

Vanuit de vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn enkele vragen gesteld over de mededeling van de Europese Commissie inzake het voorkomen van radicalisering tot terrorisme en gewelddadig extremisme⁵. De antwoorden hierop zijn hieronder weergegeven.

Inzake het initiatief van de Europese Commissie om de lidstaten op te roepen een nationale strategie te ontwikkelen om radicalisering tegen te gaan en daarbij met elkaar in Europees verband en zelfs daarbuiten samenwerking te zoeken:

Vraag 1

Onderschrijft de regering de constatering dat opleiding van beroepskrachten die radicalisering kunnen voorkomen, uitstapstrategieën voor mensen die met extremisme willen breken en samenwerking zoeken om online propaganda van radicaal gedachtegoed aan te pakken, bij uitstek onderwerpen zijn waar de Nederlandse overheden al mee bezig zijn en waar dus een constructieve bijdrage aan de Europese strategie tot de mogelijkheden behoort?

Vraag 2

Kan de regering daarnaast aangeven welke maatregelen zij in voorbereiding heeft op deze drie onderwerpen en in hoeverre daarvoor contact wordt gezocht met de andere lidstaten en het EU-netwerk?

Antwoord Vraag 1 + 2

De Nederlandse overheid is in nauw contact met de Europese Commissie en met de Europese Contra-terrorisme Coördinator over de uitwerking van de Commissie Mededeling. Hierbij gaat het ook om de genoemde onderwerpen. Daarnaast worden ervaringen en practices op deze thema's gedeeld in diverse formele en informele gremia, zoals in het Radicalisation Awareness Network (de RAN – een informeel netwerk van professionele eerstelijns werkers en maatschappelijke sleutelfiguren) en in de informele ministeriële kopgroep van EU-lidstaten die veel met de problematiek van jihadisme en extremisme te maken hebben. De Nederlandse overheid en andere professionele en maatschappelijke partners spelen een actieve rol in deze gremia.

De maatregelen die de Nederlandse overheid treft, zijn:

1. Aanpak online propaganda:

Ten aanzien van de verspreiding van de jihadistische ideologie kent Nederland een actief aanpakbeleid. Waar sprake is van haatzaaiing of opruiing worden zoveel mogelijk strafrechtelijke trajecten gestart. Daarnaast worden internet providers en websitebeheerders actief geattendeerd op extremistische boodschappen om hen aan te sporen verantwoordelijkheid te nemen om deze – conform hun eigen gebruikersvoorwaarden – te verwijderen. De samenwerking met Europese partners

⁵ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, Het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Radicalisering tot terrorisme en gewelddadig extremisme voorkomen: naar een krachtiger beleidsantwoord van de EU, COM(2013)941, zie ook E-dossier met nummer E140002 op www.europapoort.nl.

is verstevigd en de relaties met private internet-partners op nationaal en EU-niveau verstevigd. Nederland speelt hierin een actieve en aanjagende rol.

2. Opleiding beroepskrachten

De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) stelt diverse trainingen beschikbaar voor eerstelijns professionals over het herkennen van en omgaan met radicalisering en jihadgang. Ook heeft de NCTV E-learnings ontwikkeld op het gebied radicalisering, rechts-extremisme, Potentieel Gewelddadige Eenlingen en privacy. De trainingen en e-learnings zijn op aanvraag verkrijgbaar via de website van de NCTV (Toolbox Extremisme). Uit de evaluaties van de trainingen komt naar voren dat deze goed tot zeer goed gewaardeerd zijn.

Het totaal aantal in de afgelopen vijf jaar getrainde (eerstelijns) professionals/deskundigen op het gebied van polarisatie/radicalisering/jihadisme ligt rond de 5000. Het gaat om de volgende onderverdeling:

- 162 managers, leidinggevenden, CvB's van scholen, jeugdzorg, gemeenten, politie, welzijnsinstellingen e.a. bij de lokale aanpak betrokken partijen;
- 457 professionals in de lokale aanpak (docenten, jongerenwerkers, wijkagenten, gemeenteambtenaren, reclasseringsambtenaren, jeugdzorg);
- 1300 professionals van diverse organisaties en instellingen zoals Nederlands Jeugdinstituut, Politieacademie, Landelijk Expertisecentrum Discriminatie, Universiteiten, Ambassades e.d.
- In 2012/2013 zijn eveneens trainingen over potentieel gewelddadige eenlingen gegeven aan meer dan duizend eerstelijnsprofessionals.

De NCTV is voorts partner in het door de EU gefinancierde project ISDEP (Improving Security by Democratic Participation). Hierin ontwikkelen de deelnemende lidstaten (VK, NL, DL, BEL, IT, ROE, TSJE) een radicaliseringstraining, die wordt uitgeleerd via een train-de-trainerweek. Vier groepen professionals (Hoger Onderwijs, Reclassering, Politie en NGO's) zullen in hun respectievelijke lidstaten en beroepsgroepen de training verder uitleren aan hun collega's.

3. Uitstapstrategieën

Ik onderschrijf de constatering van uw Kamer volledig. In Nederland is in de afgelopen jaren een kleine pool van specialisten opgezet om personen uit het extremisme te begeleiden. Dit specialisme is echter zeer schaars en afhankelijk van kwetsbare vertrouwensrelaties tussen overheden en instanties en specialisten, waardoor uiterst terughoudende communicatie hierover gewenst is. Er wordt al langer gewerkt aan selecteren en het opleiden van potentiële specialisten. Een aantal van deze (potentiële) specialisten worden betrokken bij of maken deel uit van de RAN-werkgroep die ervaringsdeskundigheid uit de EU bijeen brengt. Er is met name contact met Zweden, Denemarken, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk waar veel ervaring is met dit type werk onder diverse typen van extremisme.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten